

AJANS KI POU EDE MOUN KI SOUFRI VYOLANS FAMILYAL

Pwogram ki depann de Kowalisyon Leta Noujèzi
pou Fanm ki Soufrin Vyolans

ATLANTIC COUNTY / 609-646-6767 / 1-800-286-4184
Atlantic County Women's Center (Sant feminen Atlantic County)

BERGEN COUNTY / 201-944-9600
Shelter Our Sisters (An-n pwoteje sè nou yo)

BERGEN COUNTY / 201-487-8484
Alternatives to Domestic Violence (Nou pa bezen sibi vyolans familyal)

BURLINGTON COUNTY / 609-871-7551
Providence House Shelter/Catholic Charities (Refij Lapwovidans/Charite Katòlik)

CAMDEN COUNTY / 609-227-1234
SOLACE / YWCA

CAPE MAY COUNTY / 609-522-6489
Coalition Against Rape and Abuse (Cowalisyon kont vyol e abi)

CUMBERLAND COUNTY / 609-691-3713 / 1-800-286-4353
Cumberland County Women's Center (Sant feminen Cumberland County)

ESSEX COUNTY / 973-484-4446
Family Violence Program (Pwogram vyolans familyal)

ESSEX COUNTY / 973-759-2154
The Safe House (Kay refij)

GLOUCESTER COUNTY / 609-881-3335
People Against Spouse Abuse (Moun ini pou yo konbat abi familyal)

HUDSON COUNTY / 201-333-5700
The Battered Women's Program / YWCA (Pwogram pou fanm ke yo bat/YWCA)

HUNTERDON COUNTY / 908-788-4044
Women's Crisis Services Safe House (Kay refij de Ajans pou Fanm an Kriz)

MERCER COUNTY / 609-394-9000
Womanspace, Inc.

MIDDLESEX COUNTY / 732-249-4504
Women Aware, Inc. (Fanm ki avize, Inc.)

MONMOUTH COUNTY / 732-264-4111 / 1-888-THE-WCMC
The Women's Center of Monmouth County (Sant Feminen Monmouth County)

MORRIS COUNTY / 973-267-4763
Jersey Battered Women's Services, Inc. (Ajans Noujèzi pou fanm ke yo bat)

OCEAN COUNTY / 732-244-8259 / 1-800-246-8910
Providence House - Ocean (Refij Lapwovidans - Ocean)

PASSAIC COUNTY / 973-881-1450
Passaic County Women's Center Domestic Violence Program
(Pwogram Vyolans Familyal de Sant Feminen Passaic County)

SALEM COUNTY / 609-935-6655 / 1-888-632-9511
Salem County Women's Services, Inc. (Ajans pou fanm Salem County, Inc.)

SOMERSET COUNTY / 908-685-1122
Resource Center for Women & Their Families (Sant de Sekou pou Fanm avek Fanmi yo)

SUSSEX COUNTY / 973-875-1211
Domestic Abuse Services, Inc. (Ajans Abi Familyal, Inc.)

UNION COUNTY / 908-355-4357
YWCA of E. Union County-Project: Protect (Pwoje: Pwtoksyon)

WARREN COUNTY / 908-475-8408
Domestic Abuse and Rape Crisis Center, Inc. (Sant de Kris pou Abi familyal avèk vyol)

Kek Enfomasyon Pou Moun Ki Soufri Vyolans Nan Fwaye-yo Avek Kote Yo Kapab Jwenn Ed

**Telefonn Direk Pou Tout
Leta Noujezi
1-800-572-7233**

**Kowalisyon Leta Noujèzi
pou Fanm ki soufri vyolans
(New Jersey Coalition for
Battered Women)
(609) 584-8107**

KISA VYOLANS FAMILYAL VLE DI?

Vyolans familyal se lè yon lot moun ki viv nan menm kay ave-w plede entimide-w, fose-w, menm bat ou defwa. Se totalite tout zak moun-nan fè-w nan pase-a avek tout sa-a li ta kapab fè-w nan lavni. Zak sa-yo pèmèt moun ki komèt yo genyen pouvwa ak kontwol sou lavi-w. An jeneral, zak sa-yo vin pi rèd e konn rive pi souvan ofieamezi. Maltrètman sa-a kapab prann plizyè fòm. Li ta mèt vyolans nan jan ke moun-nan pale avè-w; li ta mèt kou oubyen kalòt ke ou prann nan min moun-nan; li ta mèt cke moun-nan fè chantay avè-w pou lajan ou pou relasyon sèksyèl. Vyolans sa-a kapab rive nempòt ki moun, kèlkeswa laj li, kèlkeswa peyi-l sòti, kèlkeswa legliz li mache-a, kèlkeswa metye-l. Li konn rive moun ki sòti nan nempòt ki klas sosyal. Li konn rive omosèksyèl kou eterosèksyèl.

▼ Statistik FBI (Biwo Rechèch Kriminèl) montre ke youn famn sou de pral prann kou nan min mari-l oubyen nan min menaj-li a yon moman donne nan lavi-l.

▼ Pami fanm ke yo bat, apèprè 25% a 40% ladan yo sibi maltrètman sa-a pandan ke yo ansent.

▼ Pandan lane 1996, moun ki viv nan leta Noujèzi rele lapolis 85,108 fwa pou rapòte yon zak de vyolans familyal.

▼ Nan leta Noujèzi, ajans ki okipe yo de moun ki soufri abi lakay yo te resevva 132,349 koudtelfonn pandan lane 1996.

▼ Vyolans familyal se yon **KRIM** li ye.

KEK SIY VYOLANS FAMILYAL:

Men kèk bagay ki kapab siyale yon pwoblèm:

- ▼ Ou pè di sak nan tèt-ou.
 - ▼ Ou santi-w pè oubyen sou tansyon lè mari-w oubyen menaj-ou pral rantre lakay
 - ▼ Mari-w oubyen menaj-ou jalou anmpil li bezwen konnin tout afè-w.
 - ▼ Li fose-w fèlamou avè-l san ou pa vle.
 - ▼ Li ba-w kou oubyen pousad, oubyer ankò li eseye trangle-w.
 - ▼ Yon granmoun ki viv avè-w konr imilye-w, oubyen li konn eseye kontwole tout sa-a ou fè, oubyen ankò l konn bat-ou.
 - ▼ Mari-w oubyen menaj-ou bezwer konnen kote-w ale, sa-w fè ou byen k moun ou frekante.
 - ▼ Li voye bagay sou ou.
 - ▼ Li menase-w prann pitit-ou yo nan min-w
 - ▼ Li anpeche-w al visite fanmi-w oubyer zanmi-ou yo.
 - ▼ Kolè moun-nan vin yon dezagremman p rèd e pi souvan.
- Nou kapab jwenn vyolans familyal près toupatou nan lemonn. Cepandan, sa-a pa vle di ke nou dwe aksèpte-l.
- Pèsonn moun pa gen dwa abize-w**
Pèsonn moun pa gen dwa blese-w oubyen imilye-w.

DWA OU GENYEN DEVAN LAJISTIS

Vyolans familyal gen tandans vin pi rèd ofieamezi. An jeneral se pa yon bagay ki disparèt pou konnt li. Se pou ou sonje se pa oumenm ki lakoz vyolans sa-a. Se pou ou konnen ke genyen bagay ou ka fè pou ede-w sòti anba tray abi.

▼ Vyolans familyal se yon zak kriminèl. Si ou santi-w an danje grav, rele lapolis san-w pa pèdi tan. Yap fè-w konnin ki mezi ou kapab pran devan lajistis pou ou pwoteje tèt-ou. Yap fè-w konnin tou ki jan pou chache yon manda nan min tribinal-la pou anpeche moun ki fè-w zak sa yo vini bòkote-w.

▼ Ou gen dwa mande jij-la pou-l bay yon manda tanporè ki ka anpeche-w sibi plis vyolans nan min vyolatè-a. (An anglè yo rele manda sa-a "TRO"). Yonfwa k-ou genyen manda sa-a nan min-w, kriminel-la pa gen dwa: (1) antre lakay-w, (2) rantre an kontak avè-w oubyen fanmi-ou; oswa (3) vin ba-w traka kote-w travay. Nan sèten ka manda sa-a ("TRO") ka deklare ke se ou minm ki sèl gadyenn pitit-ou yo. Pafwa manda-a òdone yon lòt seri pwovizyon pou mete lòd nan sityasyon-an. Pafwa manda sa-a kapab oblige moun ki te komèt zak sa yo ba-w lajan pou-w kapab okipe tèt-ou oubyen pitit-ou. Epi pafwa li kap oblige moun-nan ranbouse-w lajan ou te depanse pou swen medikal k-ou te gen pou peye akozde sa'l te fè-w, ou byen ba-ou lajan pou ranje dega kel koze lakay-w. Pou ou jwenn manda sa-a ("TRO"), fo ou rele lapolis; oubyen ankò ou kapab rele tribinal-la ki okipe kesyon familyal nan kaounti kote-w rete-a (Family Part of Superior Court) diran lè travay.

▼ An sèten ka, lapolis-la oblige pòte yon plent kriminèl kont moun ki te komèt zak sa yo. Si lapolis pa pòte plent kont moun-nan, ou gen dwa fèl oumenm.

ENFOMASYON POU FANM KI IMIGRAN OUBYEN KI REFIGE POLITIK

Manda de pwotèksyon. Kisa li ye?

Kisa li ka fè pou ou?

Yon manda de pwotèksyon se yon lòd ki anpeche moun ki bat-ou antre lakay-w, oswa rantre an kontak avè-w, oswa atake-w, oswa fòse-w fè lamou avè-l oswa rele-w nan telefon, oumenm ou lòt moun nan fanmi. Avek manda de pwotèksyon sa-a ou ka tou mande pou yo deklare ke se oumenm sèl ki gadyenn pitit-ou yo. Anplis ou kapab mande lajan pou ou kapab okipe pitit-ou tou. Si ou te sispann yon manda de pwotèksyon dan le pase, ou kap toujou aplike pou yon lòt manda, si toutfwa ou trouve-w an danje ankò.

Eske yap banm manda sa-a minm si-m pa gen tan sitwayen?

WI! Ou pa oblige genyen ni sitwayente ni residans pou yo ba-w yon manda de pwotèksyon. Pafwa yon avoka kapab itil, min li pa nesesè pou ou jwenn manda sa-a. An jeneral, si ou ale nan majistrati-a oubyen nan stasyon lapolis, yap ede-w jwenn manda-a. Epi tou ou gen dwa rele yon ajans kote yo ede moun ki sibi vyolans familyal, oubyen yon ajans ki reprezante moun gratis devant tribinal-la (Legal services office). Lè ou al mande yon manda de pwotèksyon, oswa yon lòd pou deklare-w sèl gadyenn timoun-ou yo, oswa yon divòs nan min tribinal civil-la, yo pa gen dwa pose-w oken kèsyon sou afè imigrasyon. Tout moun ki soufri vyolans lakay-yo gen dwa genyen yon pwotèksyon espesyal devan lajistis, kelkeswa sityasyon-yo sou kèsyon imigrasyon.

Si mwen pa fin sèten ke tout afè mwen anòd avek imigrasyon, eske se pou-m kontakte yon avoka?

WI! Si ou pa fin sèten ke tout bagay an règ sou kèsyon imigrasyon-ou-a, pa ale devan biwo imigrasyon-an (INS) san ou pa genven yon avoka avè-w, oubyen san ou pa pale ak yon avoka sou kèsyon imigrasyon-ou. Lè-w pale ak avoka-a, li sipoze tout ansèkre. Li pa gen dwa al bay imigrasyon tripotay sou ou. Si ou pa gen lajan pou ou peye yon avoka, ou mèt rele yon ajans ki reprezante moun gratis devan lajistis (Legal services office), oubyen tou, ou mèt rele yon nan organizasyon-yo ke yo mete sou pye pou ede imigran.

Mari-m konn abize mwen; lap plede di mwen konsa, si-m kite li, lap prann pitit mwen yo nan men mwen. Kisa-m ka fè?

Si mari-w oubyen menaj-ou ap menase ke lap prann pitit ou yo nan men-w, oubyen ke lap prann pitit yo mennen yo nan peyi-l, men sa pou ou fè:

- Al chache yon manda nan men lajistis pou deklare ke se oumenm ki sèl gadyen pitit ou yo. Pafwa manda sa kapab di ke mari-w oubyen menaj-ou pa gen dwa kite lezetazini ak timoun yo.
- Si se sitywayen ameriken timoun yo ye, voye yon kopi papye manda-a ba anbasad peyi kote mari-w oubyen menaj-ou sòti. Voye yon lot kopi ba depatman afe zetranje lezetazini (U.S. Department of State). Sa kapab anpeche moun-nan prann paspò oubyen viza pou timoun-yo.
- Prann yon lot kopi manda-a remèt dirèktè lekol timoun-yo. Fè responsab lekol-la konnen ke ti moun yo pa gen dwa lese lekol-la ak pèsonn moun, èksèpte oumenm.
- Se pou ou sèten k-ou gen paspò ak akdenè-sans timoun ou yo nan men-w, ansanm avek kèk foto resan timoun yo. Epi tou, se pou ou fè yon lis non ak adres zami ak paran mari-w (oubyen menaj-ou) kap viv nan peyi kote-l sòti.

SONJE BYEN

▼ PESONN MOUN PA MERITE SIBI MALTRETMAN OUBYEN BLESI.

▼ SE PA OUMENM KI RESPONSAB KONPOTMAN LOT MOUN-NAN.

▼ LE TIMOUN WE JAN DE VYOLANS SA YO, LI TOUCHE YO ANMPIL.

KI MEZI OU KAPAP PRANN

Ou ka rele yon ajans ki espesialize nan kèsyor vyolans familyal. Genyen yon telefon dirèk pou zonn bò lakay-w, epi genyen yon lòt telefoni dirèk ki pou tout leta Noujèzi. Moun sa yo kapa baw ransèyman sou:

- Ki dwa ou genyen devan lajistis
- Ki jan lajistis kapab pwoteje-w
- Ki mezi sekirite ou dwe prann
- Ki bò ou kapab prann refij ansanm ak pitit-ou yo.
- Ki bò ou kapab jwenn lot sèvis ki ta kapab itil pou ou.

Moun kap reponn telefonn-nan, probableman l pap kapab pale kreyol. Se poutèt sa li ta itil si ou ta genyen yon granmoun avè-w ke ou fè konfians e ki konn pale anglè byen, anatandan ke yo jwenn yon moun ki kapab tradwi pou ou.

**LE OU RELE MOUN
SA YO NAN
TELEFONN
OU MET SIR KE TOUT
SA OU DI AP RETE
ANSEKRE**